

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İsrail'in 13 Haziran'da İran'a yönelik başlattığı savaşa 22 Haziran tarihi itibarıyla ABD savaş uçakları ile fiilen dahil olmuştur, ateşkes iddialarına rağmen çatışma ve saldırılar devam etmektedir. Ortadoğu'daki istikrarsızlığı derinleştirme riski yüksek olan bu savaşın birçok sosyo-ekonomik ve politik sonucu olacağı açıktır. Hava saldırılarının yoğun olduğu savaş ve çatışmaların sivil yaşam alanlarını yok ettiği ve birçok insanın yaşam alanlarını terk etmek zorunda kaldığı süreçler geçmişte olduğu gibi bugün de mülteci akınlarına yol açacaktır. İsrail-İran-ABD savaşının Van başta olmak üzere bölge illerine ve dolayısıyla Türkiye'ye yönelik muhtemel bir mülteci akınını tetikleyeceği öngörülmelidir. Bu bağlamda hem temel insan hakları hukukunu uygulamak, mülteci, sığınmacı ve göçmen insanların temel haklarını korumak, bölgesel savaşın Türkiye'nin zaten kriz içinde olan ekonomisine, turizmine ve genel toplumsal durumuna olumsuz etkilerini azaltmak hem de bunun için gerekli altyapıyı oluşturmak ve gerekli tedbirlerin alınmasını sağlamak amacıyla Anayasa'nın 98'inci, İçtüzüğü'nün 104'üncü ve 105'inci Maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılmasını saygılarımla arz ederim.

Mahmut DİNDAR

Van Milletvekili

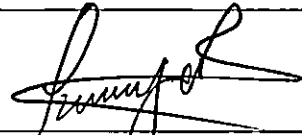
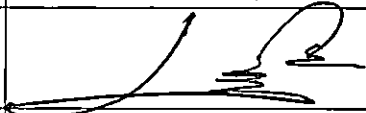
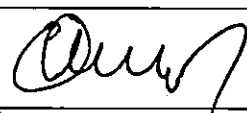
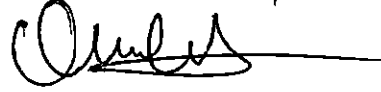
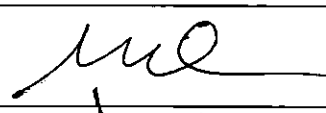
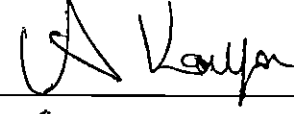
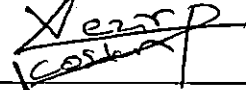
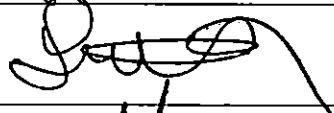
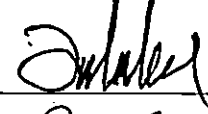
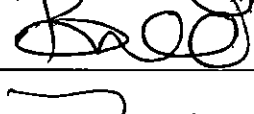
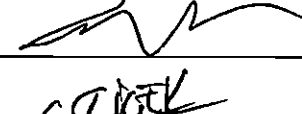
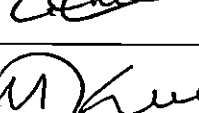
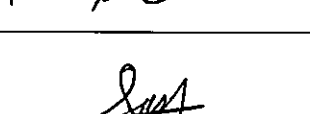
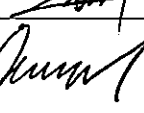
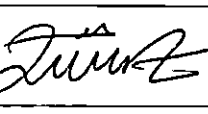
GEREKÇE

13 Haziran 2025 tarihinde İsrail'in İran'a yönelik doğrudan saldırısı, halihazırda istikrarsız olan Orta Doğu'da yeni bir çatışma ve savaş dalgasının önünü açmıştır. Bölgesel düzeyde derinleşen bu kriz, sadece askeri ve diplomatik alanlarla sınırlı kalmamakta; aynı zamanda ciddi insani sonuçlar doğuracaktır. Türkiye ekonomisi uzun zamandır kriz içerisinde olduğunda bölgesel savaşlar doğrudan Türkiye ekonomisinin istikrarını sarsmaktadır. İran'da yaşanması muhtemel iç karışıklıklar, güvenlik zaafiyetleri ve ekonomik çöküş, başta Afganistan, Pakistan ve Orta Asya uyruklular olmak üzere milyonlarca insanı yeniden kitlesel göç hareketlerine sevk etme

riskini barındırmaktadır. Akar-yakıt başta olmak üzere bu savaş etkisiyle yeni zam dalgası başlamıştır. Savaşın uzaması durumunda Türkiye'nin içinde kaldığı enflasyonist dönemin daha da uzaması riski yükselecektir.

Türkiye, coğrafi konumu gereği bu akınlardan en çok etkilenen ülkelerin başında gelmektedir. Özellikle Van ili, İran'a olan kara sınırı, coğrafi yapısı ve geçmişten bugüne süregelen mülteci geçiş yolları nedeniyle hassas bir konumdadır. Van'ın doğu sınırında bulunan Kapıköy Sınır Kapısı, mevcut kapasitesiyle ani ve yoğun mülteci akınlarını karşılamakta yetersiz kalabilir. UNHCR (Birleşmiş Milletler Mülteciler Yüksek Komiserliği) verilerine göre, Türkiye hâlihazırda yaklaşık 4 milyon mülteci ve sığınmacıya ev sahipliği yapmakta olup, bunların önemli bir kısmı sınır illerinde yoğunlaşmaktadır. Uluslararası Göç Örgütü (IOM) ise 2024 sonunda yalnızca İran'dan Türkiye'ye geçmeye çalışan düzensiz göçmen sayısını 150 binin üzerinde olarak açıklamıştır. Yeni çatışma dalgası ile bu sayının çok daha yüksek olabileceği öngörülmelidir. Bu durumun zaten yüksek olan işsizlik oranlarını arttıracacağı, düşük olan reel ücretleri daha da düşüreceği, çalışma koşullarında iş güvencesini azaltacağı öngörülmelidir. Mülteci emeği sömürüsü arttıkça "mülteci olmayan yurttaşların" çalışma koşulları da olumsuz yönde değişmektedir.

Bu çerçevede, yeni ve büyük ölçekli bir göç dalgasının özellikle Van, Hakkâri, Ağrı ve Iğdır gibi sınır illerinde altyapı sorunları, güvenlik riskleri, barınma yetersizlikleri, sağlık ve eğitim hizmetlerine erişim zorlukları, sosyal uyum problemleri ve toplumsal gerilimler gibi çok yönlü krizlere neden olması kuvvetle muhtemeldir. Öte yandan, uluslararası hukuk ve Türkiye'nin taraf olduğu mülteci sözleşmeleri gereği, çatışmalardan kaçan insanların yaşam, sağlık, barınma ve güvenlik haklarının korunması bir zorunluluktur. Bu bağlamda, insan hakları temelinde mültecilere yönelik koruma politikalarının güçlendirilmesi, sosyal destek mekanizmalarının geliştirilmesi ve sivil toplum örgütleriyle koordinasyonun artırılması gerekmektedir. Aynı zamanda sınır güvenliği ve düzensiz göçün insan hakları hukukuna uygun yönetilmesi, insan onuruna yakışır biçimde yeniden ele alınması bir strateji olarak ele alınmalıdır. Bu nedenlerle, olası bir mülteci akınına karşı Van başta olmak üzere sınırdaki bulunan illerdeki mevcut durumun tespiti, alınması gereken önlemlerin belirlenmesi, kamu kurumlarının ve yerel yönetimlerin koordinasyonunun sağlanması, sivil toplumun ve yerel halkın ve belediyelerin desteklenmesi, göç idaresi yönetiminin revizyon ihtiyacının yeni duruma uyarlanması için gerekli çalışmaların yapılabilmesi amacıyla Anayasa'nın 98'inci, İçtüzüğü'nün 104'üncü ve 105'inci Maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılmasını saygılarımla arz ederim.

1	SÜMEYYE BOZ	MUŞ	
2	AYTEN KORDU	TUNCELİ	
3	SERHAT EREN	DİYARBAKIR	
4	DİLAN KUNT AYAN	ŞANLIURFA	
5	GÜLCAN KAÇMAZ SAYYİĞİT	VAN	
6	NEVROZ UYSAL ASLAN	ŞIRNAK	
7	ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU	KOCAELİ	
8	ADALET KAYA	DİYARBAKIR	
9	VEZİR COŞKUN PARLAK	HAKKARİ	
10	ALİ BOZAN	MERSİN	
11	SALİHE AYDENİZ	MARDİN	
12	GÜLDEREN VARLI	VAN	
13	BERİTAN GÜNEŞ ALTIN	MARDİN	
14	BERDAN ÖZTÜRK	DİYARBAKIR	
15	ZEYNEP ODUNCU KUTEVİ	BATMAN	
16	CENGİZ ÇİÇEK	İSTANBUL	
17	MEHMET KAMAÇ	DİYARBAKIR	
18	SABAHAT ERDOĞAN SARITAŞ	SİİRT	
19	GEORGE ASLAN	MARDİN	
20	MEHMET ZEKİ İRMEZ	ŞIRNAK	